

IZVJEŠĆE ZA 2015.

**PRIRODNO KRETANJE U
HRVATSKOJ U 2015. GODINI**

**HRVATSKI ZAVOD
ZA JAVNO ZDRAVSTVO**

Kolovoz 2016.

**HRVATSKI ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO
SLUŽBA ZA JAVNO ZDRAVSTVO**

IZVJEŠĆE ZA 2015.

**PRIRODNO KRETANJE U HRVATSKOJ
U 2015. GODINI**

*NATURAL TREND IN CROATIA
IN 2015*

Autor:

Prof. dr. sc. Urelija Rodin, dr. med.

Suradnica:

Dubravka Belić, viši statističar

Grafička priprema:

Mario Hemen, ing.

Zagreb, kolovoz 2016.

Sadržaj

Prirodno kretanje u Hrvatskoj u 2015. godini.....	4
Prirodno kretanje po županijama u 2015. godini	6
Natalitet i očekivano trajanje života prema Eurostat-ovim pokazateljima	6

Prirodno kretanje u Hrvatskoj u 2015. godini

Već tri desetljeća Hrvatsku možemo ubrojiti u nisko natalitetne zemlje, čija je stopa rađanja oko 9 na 1.000 stanovnika u zadnjih desetak godina. Od 1991. godine u Hrvatskoj bilježimo više umrlih nego rođenih, odnosno „prirodni pad“ stanovništva (tablica 1.).

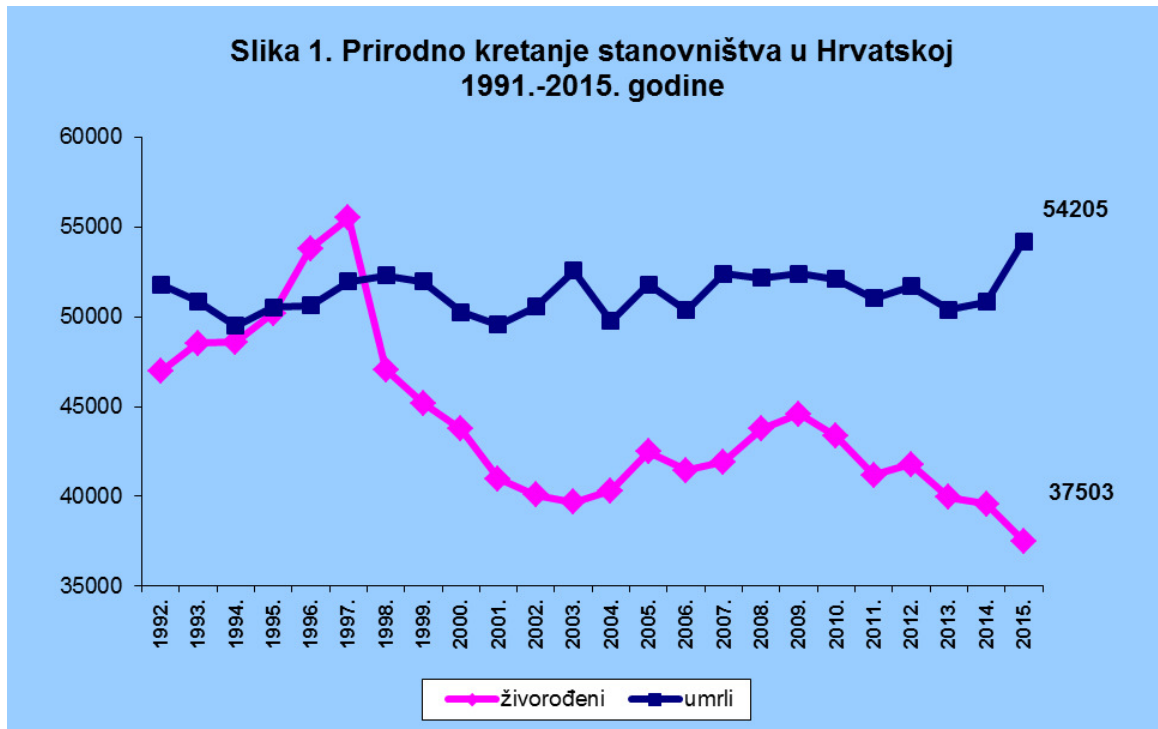
Tablica 1. PRIRODNO KRETANJE STANOVNIŠTVA U HRVATSKOJ OD 1991. DO 2015. GODINE

GODINA	BROJ ŽIVOROĐENIH	BROJ UMRLIH	PRIRODNO KRETANJE
1991.	51.829	54.832	- 3.003
1992.	46.970	51.800	- 4.830
1993.	48.535	50.846	- 2.311
1994.	48.584	49.482	- 898
1995.	50.182	50.536	- 354
1996.	53.811	50.636	3.175
1997.	55.501	51.964	3.537
1998.	47.068	52.311	- 5.243
1999.	45.179	51.953	- 6.774
2000.	43.746	50.246	- 6.500
2001.	40.993	49.552	- 8.559
2002.	40.094	50.569	-10.475
2003.	39.668	52.575	-12.907
2004.	40.307	49.756	- 9.449
2005.	42.492	51.790	- 9.298
2006.	41.446	50.378	- 8.932
2007.	41.910	52.367	-10.457
2008.	43.753	52.151	- 8.398
2009.	44.577	52.414	- 7.837
2010.	43.361	52.096	- 8.735
2011.	41.197	51.019	- 9.822
2012.	41.771	51.710	- 9.939
2013.	39.939	50.386	-10.447
2014.	39.566	50.839	-11.273
2015.	37.503	54.205	-16.702

Izvor podataka: Državni zavod za statistiku. Priopćenje. Zagreb, 21.07.2016; ISSN 1330-0350

Napomena: Od 1998. godine, prema EUROSTAT metodologiji, u živorođene i umrle se ubraja stalno stanovništvo i svi koji imaju prebivalište na području RH jednu godinu ili dulje.

U 2015. godini živorođeno je 37.503 djece, a umrlo 54.205 osoba (slika 1.). I ove godine je zabilježen prirodni pad stanovništva (u 2015. godini za -16.702), a razlika između broja živorođenih i umrlih se dodatno povećava te je za 5.429 umrlih više nego u 2014. godini (-11.273). Treću godinu za redom natalitetna stopa nastavlja padati te je u 2015. godini iznosila 8,9/1.000 stanovnika (u 2014. natalitetna stopa je bila 9,3), a mortalitetna rasti 12,9/1.000 stanovnika (u 2014. mortalitetna stopa 12,0) – tablica 2.

Izvor podataka: Državni zavod za statistiku, 2016. godine
 Obrada podataka: Hrvatski zavod za javno zdravstvo, 2016. godine

Tablica 2. NATALITET, MORTALITET, PRIRODNO KRETANJE TE OPĆA STOPA FERTILITETA OD 1991. DO 2015. GODINE

GODINA	STOPA ROĐENIH	STOPA UMRILIH	PRIRODNI PRIRAST	OPĆA STOPA FERTILITETA
1991.	10,8	11,4	-0,6	45,1
1992.	10,5	11,6	-1,1	42,9
1993.	10,8	11,4	-0,5	44,3
1994.	10,9	11,1	-0,2	44,4
1995.	11,2	11,3	-0,1	45,7
1996.	12,0	11,3	0,7	49,5
1997.	12,1	11,4	0,8	50,2
1998.	10,5	11,6	-1,2	43,3
1999.	9,9	11,4	-1,5	41,0
2000.	10,0	11,5	-1,5	41,4
2001.	9,2	11,2	-1,9	38,0
2002.	9,0	11,4	-2,4	37,1
2003.	8,9	11,8	-2,9	36,7
2004.	9,1	11,2	-2,1	37,3
2005.	9,6	11,7	-2,1	39,6
2006.	9,3	11,3	-2,0	39,0
2007.	9,4	11,8	-2,4	39,8
2008.	9,9	11,8	-1,9	41,8
2009.	10,1	11,8	-1,8	42,6
2010.	9,8	11,8	-2,0	42,2
2011.	9,4	11,6	-2,2	40,4
2012.	9,8	12,1	-2,3	43,4
2013.	9,4	11,8	-2,4	41,8
2014.	9,3	12,0	-2,7	41,9
2015.	8,9	12,9	-4,0	40,3

Izvor podataka: Državni zavod za statistiku. Priopćenje. Zagreb, 21.07.2016; ISSN 1330-0350

Prirodno kretanje po županijama u 2015. godini

Na 100 umrlih u Hrvatskoj je 69,2 živorođenih. U svim županijama zabilježen je negativan prirodni prirast (tablica 3.). U apsolutnom iznosu je bio najveći negativan prirodni prirast u Osječko-baranjskoj županiji (-1.557). Razlika iznad 1.000 umrlih u odnosu na živorođene zabilježena je u još nekoliko županija: u Primorsko-goranskoj (-1.440), Sisačko-moslavačkoj (-1.348), Karlovačkoj (-1.075) i Splitsko-dalmatinskoj županiji (-1.042). Međutim, najniži vitalni indeks, od samo 42 živorođena na 100 umrlih, je u Ličko-senjskoj županiji, zatim Karlovačkoj (50,5 živorođenih na 100 umrlih) i u Šibensko-kninskoj županiji (51,4 živorođenih na 100 umrlih).

Tablica 3. ŽIVOROĐENI, MRTVOROĐENI, UMRLI, PRIRODNO KRETANJE I VITALNI INDEKS PO ŽUPANIJAMA U 2015. GODINI

Županija	Živorodeni	Mrtvorodeni	Umrli	Prirodno kretanje	Vitalni indeks (živorođeni na 100 umrlih)
Grad Zagreb	8.039	37	8.821	-782	91,1
Zagrebačka	2.712	13	3.692	-980	73,5
Krapinsko-zagorska	1.037	3	1.844	- 807	56,2
Sisačko-moslavačka	1.271	5	2.619	- 1.348	48,5
Karlovačka	952	5	2.027	-1.075	47,0
Varaždinska	1.455	9	2.366	- 911	61,5
Koprivničko-križevačka	1.010	5	1.626	- 616	62,1
Bjelovarsko-bilogorska	975	1	1.817	- 842	53,7
Primorsko-goranska	2.344	6	3.784	-1.440	61,9
Ličko-senjska	386	2	919	- 533	42,0
Virovitičko-podravska	693	5	1.133	- 440	61,2
Požeško-slavonska	636	2	1.076	- 440	59,1
Brodsko-posavska	1.314	5	2.125	-811	61,8
Zadarska	1.568	5	2.072	-504	75,7
Osječko-baranjska	2.551	10	4.108	- 1.557	62,1
Šibensko-kninska	819	5	1.594	-775	51,4
Vukovarsko-srijemska	1.438	7	2.400	- 962	59,9
Splitsko-dalmatinska	4.110	17	5.152	-1.042	79,8
Istarska	1.701	9	2.414	- 713	70,5
Dubrovačko-neretvanska	1.283	4	1.342	-59	95,6
Međimurska	1.209	8	1.274	-65	94,9
HRVATSKA	37.503	163	54.205	- 16.702	69,2

Izvor podataka: Državni zavod za statistiku. Priopćenje. Zagreb, 21.07.2016; ISSN 1330-0350

Natalitet i očekivano trajanje života prema Eurostat-ovim pokazateljima

Trend pada nataliteta prisutan je u cijeloj Europi. Usporedba s prosjekom Europske unije za 2015. godinu (10,0/1.000 stanovnika) pokazuje da Republika Hrvatska, zajedno s još 3 mediteranske članice, pripada zemljama s najnižom stopom, <9/1.000 stanovnika (tablica 4.). Prema Eurostat-ovoj bazi podataka, 13 EU-28 članica ima natalitetnu stopu >10/1.000 stanovnika, 11 ih ima stopu 9-10/1.000 stanovnika. Najniži natalitet u Uniji imaju Italija (8,0), Portugal (8,3) i Grčka (8,5), a najviši

Irska (14,2), Francuska (12,0) i Ujedinjeno Kraljevstvo (11,9). Od drugih europskih zemalja prednjače Kosovo (17,4) i Turska (16,9).

Tablica 4. NATALITET U EUROPSKOJ UNIJI I NEKIM DRUGIM EUROPSKIM DRŽAVAMA U RAZDOBLJU 2010.-2015. GODINE

Zemlja/područje	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.
Europska unija (28 zemalja)	10,7	10,5	10,4	10	10,1	10
Belgija	11,9	11,6	11,5	11,2	11,1	10,9
Bugarska	10,2	9,6	9,5	9,2	9,4	9,2
Češka Republika	11,2	10,4	10,3	10,2	10,4	10,5
Danska	11,4	10,6	10,4	10	10,1	10,2
Njemačka	8,3	8,3	8,4	8,5	8,8	9
Estonija	11,9	11,1	10,6	10,3	10,3	10,6
Irska	16,5	16,2	15,7	15	14,6	14,2
Grčka	10,3	9,6	9,1	8,6	8,5	8,5
Španjolska	10,4	10,1	9,7	9,1	9,2	9
Francuska	12,9	12,7	12,6	12,4	12,4	12
Hrvatska	10,1	9,6	9,8	9,4	9,3	8,9
Italija	9,5	9,2	9	8,5	8,3	8
Cipar	11,8	11,3	11,8	10,8	10,9	10,8
Latvija	9,4	9,1	9,8	10,2	10,9	11,1
Litva	9,9	10	10,2	10,1	10,4	10,8
Luxemburg	11,6	10,9	11,3	11,3	10,9	10,7
Mađarska	9	8,8	9,1	9	9,5	9,4
Malta	9,4	10	9,8	9,5	9,5	9,8
Nizozemska	11,1	10,8	10,5	10,2	10,4	10
Austrija	9,4	9,3	9,4	9,4	9,6	9,8
Poljska	10,9	10,2	10,1	9,7	9,9	9,7
Portugal	9,6	9,2	8,5	7,9	7,9	8,3
Rumunjska	10,5	9,7	10	9,1	9,7	9,3
Slovenija	10,9	10,7	10,7	10,2	10,3	10
Slovačka	11,2	11,3	10,3	10,1	10,2	10,3
Finska	11,4	11,1	11	10,7	10,5	10,1
Švedska	12,3	11,8	11,9	11,8	11,9	11,7
Ujedinjeno Kraljevstvo	12,9	12,8	12,8	12,1	12	11,9
Island	15,4	14,1	14,1	13,4	13,4	12,5
Lihtenštajn	9,1	10,9	9,7	9,2	10	8,7
Norveška	12,6	12,2	12	11,6	11,5	11,4
Švicarska	10,3	10,2	10,3	10,2	10,4	10,2
Crna Gora	12	11,6	12	12	12,1	11,9
FYR Makedonija	11,8	11,1	11,4	11,2	11,4	11,1
Albanija	:	:	:	12,3	12,4	11,5
Srbija	9,4	9,1	9,3	9,2	9,3	9,3
Turska	17,2	16,7	17	16,8	17,3	16,9
Bjelorusija	11,4	11,5	12,2	:	12,5	12,5
Bosna i Hercegovina	8,7	8,3	8,4	8	7,6	:
Kosovo	:	15,4	15,4	:	17,7	17,4
Moldavija	11,4	11	11,1	10,6	10,9	10,9
Rusija	12,6	12,6	:	:	13,2	13,3
Ukrajina	10,9	11	11,5	11,1	:	:
Armenija	13,8	13,3	:	13,8	:	:
Azerbajdžan	18,3	19,2	18,8	18,3	17,9	17,2
Gruzija	14,1	12,9	:	:	14,8	:

Izvor podataka: Eurostat (zadnja izmjena: 04.08.2016.). Dostupno na: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-datasets/>
 Pristupljeno: 26.08.2016.

Prema podacima Eurostat-a, u 2014. godini očekivano trajanje života pri rođenju za oba spola u Hrvatskoj je iznosilo 77,9 godina, za muškarce 74,7 godina, a za žene 81,0 godinu (tablica 5.).

Prema Eurostat-u, prosjek očekivanog trajanja života pri rođenju za EU-28 u 2014. godini je za oba spola zajedno 80,9 godina, samo za muškarce 78,1 godinu, a za žene 83,6 godina. U Europskoj uniji je najviše očekivano trajanje života za oba spola bilo u Španjolskoj (83,3) zatim u Italiji (83,2), Francuskoj (82,8) i Cipru (82,8). Najviše očekivano trajanje života za muškarce, iznad 80 godina, je za muškarce na Cipru (80,9), Italiji (80,7), Španjolskoj (80,4) i Švedskoj (80,4). Za žene je najviše očekivano trajanje života, iznad 85 godina, u Španjolskoj (86,2), Italiji (85,6) i Luksemburgu (85,2). Najniže očekivano trajanje života za oba spola u 2014. godini je bilo u Bugarskoj (74,5), Latviji (74,5) i Litvi (74,7). Najniže očekivano trajanje života za muškarce je u Latviji (69,1), Litvi (69,2) i Bugarskoj (71,1). Najniže očekivano trajanje života za žene je u Bugarskoj (78,0), Rumunjskoj (78,7), Mađarskoj (79,4) i Latviji (79,4).

Tablica 5. OČEKIVANO TRAJANJE ŽIVOTA PRI ROĐENJU U HRVATSKOJ ZA RAZDOBLJE OD 1991. DO 2014. GODINE

Godina	oba spola	muški	žene
2003.	74,6	71,0	78,1
2004.	75,4	71,8	78,8
2005.	75,3	71,7	78,8
2006.	75,9	72,4	79,3
2007.	75,8	72,2	79,2
2008.	76,0	72,3	79,7
2009.	76,3	72,8	79,7
2010.	76,7	73,4	79,9
2011.	77,2	73,8	80,4
2012.	77,3	73,9	80,6
2013.	77,8	74,5	81,0
2014.	77,9	74,7	81,0

Izvor podataka: Eurostat (zadnja izmjena: 11.08.2016.). Dostupno na: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-datasets/>
Pristupljeno: 26.08.2016.